

Potravinová alergie a kůže

MUDr. Mojmír Račanský

Oddělení alergologie a klinické imunologie, Fakultní nemocnice Olomouc

Prevalence potravinové alergie celosvětově narůstá, stejně jako v případě dalších alergických onemocnění. Je definována jako imunopatologická reakce navozená konzumací potravin, v jejíž patofyziologii se uplatňuje protilátková imunita, adaptivní složky buněčné imunity a též součásti imunity nespecifické. Projevy potravinové alergie se neomezují jen na zažívací trakt. Mezi vůbec nejčastěji postiženou orgánovou soustavu náleží kůže – ať už se jedná o akutní kopřivku, angioedémy či vzplanutí atopické dermatitidy. V diagnostice se uplatňují laboratorní vyšetřovací techniky, jako jsou kožní prick testy, stanovení specifických IgE protilátek proti nativním či rekombinantním alergenovým strukturám, testy aktivace bazofilů či aktivační testy alergen specifických T-lymfocytů. Zlatým standardem je však provedení eliminačně-expozičního testu. Jedině tak je možno zavést nutričně vyváženou a bezpečnou formu eliminační diety, která je zásadním terapeutickým postupem a zároveň sekundární prevencí další reakce na rizikový potravinový alergen.

Klíčová slova: potravinová alergie, IgE mediovaná reakce, non-IgE reakce, kopřivka, angioedém, atopická dermatitida.

Food allergy and skin

Food allergy is increasing in prevalence worldwide. It is defined as an undesirable immunological adverse reaction after food ingestion. Acute IgE-mediated allergy is a well-described mechanism of food allergy. However, non-IgE mechanisms are often found. Allergen-specific T-cells and reactions of innate immunity cells play a crucial role in non-IgE reactions. Clinical signs of food allergy are not limited to the gastrointestinal tract. One of the most commonly involved organs is the skin. We can identify acute urticaria, angioedema, or atopic dermatitis flare-ups. Diagnostic options are vast. The first step must be a precise personal history focusing on clinical signs, reaction timing and dietary regimes. Laboratory testing, like serum allergen-specific IgE levels, basophil activation tests, skin prick tests with food, or T-cell activation tests, are used often. The golden standard in food allergy diagnostics is food challenge. The best therapeutic option is the elimination diet.

Key words: food allergy, IgE mediated reaction, non-IgE reaction, urticaria, angioedema, atopic dermatitis.

Úvod

Alergická onemocnění se stávají epidemií 21. století. Potravinová alergie (PA) není výjimkou. Počty pacientů, kteří udávají rozvoj nežádoucích příznaků v návaznosti na požití stravy, trvale rostou. Spektrum příznaků je velmi pestré a může postihnout kteroukoliv orgánovou soustavu. Nejčastěji jsou udávány

projevy na kůži, dýchacích cestách a gastrointestinálním traktu. Z klinických zkušeností však víme, že ne každá reakce po konzumaci potravin je alergického původu.

Diagnóza PA je správně stanovena v případě, že byl prokázán imunopatologický podklad projevů a reakce byla přítomna po opětovné expozici rizikové potravině. Ke stanove-

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest and financial disclosures:

None.

Funding/Support:

None.

Cit. zkr: *Dermatol. praxi.* 2024;18(3):141-146

<https://doi.org/10.36290/der.2024.028>

Článek přijat redakcí: 11. 8. 2024

Článek přijat k tisku: 2. 9. 2024

MUDr. Mojmír Račanský

mojmir.racansky@fnol.cz